



Sant Genís de Vilassar

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Plaça de la Vila, s/n
Alçada: 137

Coordenades:

Latitud: 41.51738
Longitud: 2.35842
UTM Est (X): 446466
UTM Nord (Y): 4596392

Classificació

Número de fitxa: 08214 - 82
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Contemporani Historicista
Segle: XVI-XX
Any: 1943
Autoria de l'element: Antoni Fisas i Planas
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla Especial Patrimoni Arquitectònic i Ambiental
Número inventari: Si (IPA 9279)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Barcelona (C. del Bisbe, 5 - 08002 Barcelona)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 12/02/2015 - 01:00

Descripció

Església parroquial construïda després de la Guerra civil espanyola damunt l'antiga església gòtica. La variació més important d'una a l'altra és el canvi d'orientació de la façana, ara situant l'entrada principal a la plaça de la vila, gairebé davant per davant de l'Ajuntament. L'anterior porta d'accés, encarada al carrer Àngel Guimerà, es manté i és l'únic element de l'antiga església que es conserva. Es tracta d'una portalada d'estil gòtic tardà del segle XVI.

És de planta de creu llatina, amb tres naus, la central més alta que les laterals. En el creuer, s'alça un cimbori de base prismàtica.

La façana té una composició simètrica d'un clar estil neorenaxentista, amb un cos inferior marcat per un nàrtex o pòrtic amb tres arcades de mig punt i amb columnes i pilastres amb capitells corintis, i un segon cos coronat amb un clàssic frontó triangular.

L'escalinata d'accés ajuda a monumentalitzar l'edifici i a solemnitzar festes com la dels Tres tombs, però també esdevé amfiteatre natural els dies de festa.

El campanar de secció quadrada s'aixeca a l'exterior de l'angle que formen la nau central i el creuer. És de coberta piramidal i destaca el balcó circumdant amb balustrada.

A l'interior es manté la coherència programàtica de l'edifici; damunt l'entrada hi ha el cor. No disposa de capelles laterals. La dels Sants Màrtirs s'ubica en el transepte del costat de l'epístola, mentre que la del Santíssim ho fa en el costat de l'Evangeli. A la capella dels Sants Màrtirs s'hi guarden les relíquies de més de 60 màrtirs en diferents compartiments que per la seva festa s'obren. El retaule és modern ja que l'antic es va cremar. Darrera l'altar amb marbre i fusta s'aixeca un mur semicircular amb armariets tancats a la part superior. La paret del darrera és una pintura al·legòrica, de l'any 1966, de l'arribada de les relíquies a Vilassar.

A l'absis central, trobem les imatges de Sant Genís notari i Sant Genís comediant i en els absis laterals, dues capelles amb escultures d'Enric Monjo.

Observacions:

Els anys 40 es va celebrar el 500 aniversari de Brunelleschi, arquitecte renaixentista italià. Es va generar un moviment arquitectònic més enllà d'Itàlia que recuperava l'estil d'aquella època i que en aquesta església es poden observar clarament. Aquesta influència perdurà en l'arquitectura catalana fins a la denominada escola de Barcelona.

Història

L'edifici actual no té res a veure amb l'església que es va destruir entre el 1936 i el 1939. Aquella era el fruit de diverses reformes començades en el segle XVI que també es va fer sobre una altra construcció més antiga.

La primera referència documental de l'església de Sant Genís de Vilassar és de l'any 1091 (SAMON: 2008). Sobre aquella primera església romànica s'edificaria la nova entre 1511 i 1518, d'estil gòtic tardà, molt freqüent a la comarca. Es tracta d'un edifici d'una sola nau, orientat amb l'absis a llevant. El primer document que esmenta la necessitat d'una ampliació és una vista pastoral de 1508 (GRAUPERA:2007) realitzada per Fra Guillem Serra, delegat del bisbe de Barcelona Enric de Cardona. Es coneixen els noms dels arquitectes perquè es troben citats a l'acta de fundació de l'església, que data de 23 de setembre de 1511. Es tracta dels mestres de cases Bartomeu Rossi de Girona i Pere Capvern de França. Les obres s'acaben el 20 de juny de 1518 i la consagració de l'església s'efectua el 21 d'agost de 1519.

L'any 1599 s'aixecarien dos comunidors de planta quadrada i coberta piramidal.

L'any 1607 es construeix el campanar, al costat nord de la nau; s'afegeix una nau a migdia, on l'any 1627 es

fa la capella dels sants Màrtirs.

L'any 1722 s'hi afegeix la Capella de Sant Antoni, a la nau septentrional, al costat del campanar.

La transformació de Vilassar i el creixement demogràfic, entre finals del segle XVIII i el segle XIX, a causa de les noves fàbriques tèxtils evidencien la necessitat d'ampliar l'església. S'inicien diversos projectes fallits (SAMON:1991) i només s'actua desmantellant els comunidors la creació de la capella neogòtica del Santíssim.

L'any 1936 l'aspecte de l'església era d'un edifici, gairebé fortificat, amb una tanca d'obra en la façana de la plaça de la Vila, l'accés pel carrer Àngel Guimerà i la rectoria en l'angle recte amb la façana. La rectoria era un edifici dels segles XVI-XVII i tenia un hipogeu que es posava per sota el carrer. Bona part de l'arxiu parroquial es va salvar de la crema perquè estava amagat en aquest hipogeu i durant unes reformes del carrer, es va descobrir.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE VILASSAR (1999). Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Vilassar de Dalt.

BENITO Pere (2006). Vilassar de Dalt, un poble de futur. Ajuntament de Vilassar de Dalt.

DOMÍNGUEZ, Josep i OLIVA, Benet (1994). Vilassar de Dalt. Història gràfica. Oikos-Tau. Vilassar de Mar.

SAMON FORGAS, Josep (1991). Un frustrat projecte de Miquel Garriga i Roca a Vilassar de Dalt; dins les VIII Sessió d'Estudis Mataronins, 19 d'octubre de 1991. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, 1992, pàgs. 89 a 102.

SAMON FORGAS, Josep (1994). Les fundacions de la parròquia de Sant Genís de Vilassar entre els segles XVI-XVIII; dins X Sessió d'Estudis mataronins, 20 de novembre de 1993. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, pàgs. 137 a 152.

GRAUPERA GRAUPERA, Joaquim (2007). Sobre un grup homogeni de portades gòtiques al Maresme: Vilassar de Dalt, Argentona, Arenys de Munt, Cabrera de Mar i Llavaneres; dins les XXIII Sessió d'Estudis Mataronins, 2 de desembre de 2006. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, pàgs. 215 a 231.

SAMON FORGAS, Josep (2008). Vilassar de Dalt + Cabrils + Vilassar de Mar = Vilassar; dins les XXIV Sessió d'Estudis Mataronins, 1 de desembre de 2007. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, pàgs. 59 a 68.



